

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра загальної і клінічної епідеміології та біобезпеки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректора з науково-педагогічної роботи

Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ

01 вересня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В МЕДИЦИНІ»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 222 «Медицина»

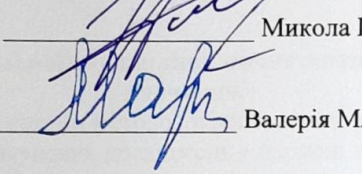
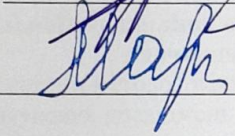
Освітньо-професійна програма: Медицина

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Медицина» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 222 «Медицина» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», ухваленою Вченою Радою ОНМедУ (протокол № 8 від 29 червня 2023 року).

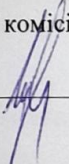
Розробники:

завідувач кафедри, проф., д.мед.н., Голубятников М.І.
професор кафедри, д.мед.н., Бачинська О. В.,
доценти кафедри: к.мед.н. Сервецький С.К., к.мед.н. Федоренко Т.В.
асистенти: к.мед.н. Герасименко Т.В., к.мед.н. Мельник О.А.,
Джуртубаева Г.М., Гриценко К.С., Костолюнова Л.В.

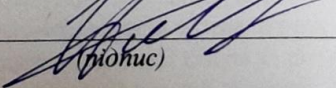
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри загальної і клінічної епідеміології та біобезпеки
Протокол № 1 від 28.09.2023 р.

Завідувач кафедри _____ Микола ГОЛУБЯТНИКОВ

Погоджено із гарантом ОПП _____ Валерія МАРІЧЕРЕДА

Схвалено предметною цикловою комісією з медико-біологічних дисциплін ОНМедУ
Протокол № _____ від «___» _____ 2023 р.

Голова предметної циклової методичної комісії з медико-біологічних дисциплін ОНМедУ
_____ Леонід ГОДЛІВСЬКИЙ

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри загальної і клінічної епідеміології та біобезпеки з курсом мікробіології та вірусології
Протокол № 1 від "1" вересня 2023 р.

Завідувач кафедри _____ Микола ГОЛУБЯТНИКОВ
 (підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № _____ від "____" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни:

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
Загальна кількість: Кредитів – 3 Годин – 90 Змістових підрозділів – 1	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»	<i>Денна форма навчання</i>	
		<i>Вибіркова дисципліна</i>	
	Спеціальність 222 «Медицина»	<i>Рік підготовки</i>	<i>3</i>
		<i>Семестр</i>	<i>V-VI</i>
	Рівень вищої освіти другий (магістерський)	<i>Лекції</i>	<i>0</i>
		<i>Практичні</i>	<i>30 годин</i>
		<i>Самостійна робота</i>	<i>60 годин</i>
		<i>У т.ч. індивідуальні завдання</i>	<i>0</i>
	<i>Форма підсумкового контролю</i>	<i>Залік</i>	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни, компетентності, програмні результати навчання.

Мета: формування у здобувачів системи методологічних знань, умінь та навичок у галузі організації та проведення наукових досліджень у охороні здоров'я.

Завдання:

- ознайомлення з основами знань методології, методів та понять наукового дослідження;
- формування практичних навичок та умінь застосування методології наукових методів, а також розробки проектів та програм проведення наукового дослідження;
- виховання моральних якостей та етичних норм у процесі проведення наукового дослідження.
- узагальнювати дослідні матеріали.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

ІК. Здатність розв'язувати типові та складні задачі, у тому числі дослідницького та інноваційного характеру у сфері медицини. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.

- Загальних (ЗК):

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
- ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
- ЗК4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності
- ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації
- ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення
- ЗК7. Здатність працювати в команді
- ЗК8. Здатність до міжособистої взаємодії
- ЗК10. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології
- ЗК11. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел
- ЗК16. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт

Спеціальних (СК):

СК18. Здатність до проведення аналізу діяльності лікаря, підрозділу, закладу охорони здоров'я, забезпечення якості медичної допомоги і підвищення ефективності використання медичних ресурсів

СК21. Здатність зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються

СК23. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері охорони здоров'я

СК25. Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН1. Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.

ПРН2. Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я.

ПРН3. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем.

ПРН21. Відшукувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.

ПРН25. Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців.

ПРН22. Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

Знати:

- методичні основи та критерії вибору основних адекватних методів аналізу для перевірки наукових гіпотез;
- теоретичні та методичні основи аналізу статистичних результатів, їх оцінки та описання з метою формування обґрунтованих висновків
- стандартні процедури, щодо обробки медичної інформації
- вміти і мати навички спостереження і аналізувати соціальні явища, вивчати і підсумовувати результати дослідження;
- визначати актуальну проблему дослідження, її цілі та завдання;
- формулювати гіпотезу;
- проводити науковий експеримент;
- обробляти та інтерпретувати результати проведеного дослідження;

Оволодіти навичками:

- проведення наукових досліджень;
- обробки та аналізу отриманих наукових результатів;
- формулювати обґрунтовані висновки;

3. Зміст навчальної дисципліни:

Змістовий модуль I. Основи наукових досліджень в медицині.

Тема 1. Наука та її роль у суспільстві

Визначення науки, класифікація наук, основні риси сучасної науки, історія розвитку науки. Основні підходи до визначення понять «наука», «наукове знання». Відмінні ознаки науки. Наука, як система. Процес розвитку науки. Мета та завдання науки. Суб'єкт та об'єкт науки. Поняття методології наукового знання. Рівень методології. Метод, спосіб та методика. Загальнонаукова та філософська методологія сутності, загальні принципи. Класифікація загальнонаукових методів пізнання. Загально логічні, теоретичні та емпіричні методи дослідження.

Тема 2. Наукова інформація: пошук, накопичення, обробка. Планування науково-дослідницької роботи.

Визначення понять «інформація» та «наукова інформація». Основні вимоги до наукової інформації. Джерела наукової інформації та їх класифікація з різних підстав. Інформаційні потоки. Робота із джерелами інформації. Особливості роботи із книгою. Формулювання теми наукового дослідження. Критерії, що ставляться до теми наукового дослідження. Постановка проблеми дослідження, її етапи. Визначення мети та завдань дослідження. Планування наукового дослідження. Інтерпретація основних понять. План та його види. Аналіз теоретико-експериментальних досліджень.

Тема 3. Наукове дослідження та його етапи. Загальні вимоги до науково-дослідницької роботи.

Цілі та завдання наукових досліджень, їх класифікація з різних підстав. Основні вимоги до наукового дослідження. Форми та методи наукового дослідження. Теоретичний рівень дослідження та його основні елементи. Експериментальний рівень дослідження та його особливості. Етапи науково-дослідницької роботи. Правильна організація науково дослідницької роботи. Структура науково-дослідницької роботи. Способи написання тексту. Мова і стиль. Оформлення таблиць, графіків, формул, посилань. Підготовка рефератів та доповідей. Планування наукової роботи у науково-дослідних інститутах.

Тема 4. Методика наукового дослідження:

Основні етапи наукового дослідження. Вибір теми наукового дослідження здобувачом, фактори, що визначають вибір. Об'єкт та предмет дослідження, визначення його мети та завдань. Інформаційне забезпечення наукової роботи здобувача. Основні джерела наукової інформації. Види наукових видань. Види учбових видань. Систематизація та аналіз наукової та навчальної інформації. Методика читання наукової літератури. Види читання спеціальної літератури (переглядове, ознайомлювальне, пошукове, що вивчає). Інтернет як джерело наукової інформації. Бібліотечні каталоги, їхні види. Електронний каталог та електронна бібліотека. Методи обробки та зберігання інформації. Традиційні та сучасні носії інформації.

Тема 5. Основи підготовки наукової публікації.

Структура наукової роботи (мета, обсяг та методи, результати власних досліджень, висновки). Особливості оформлення наукових робіт (представлення даних в таблицях, графічних зображеннях). Правила оформлення посилань на джерела інформації, списку літератури. Характеристика та сучасна класифікація наукових статей. Способи опублікування статей в науково-видавничих журналах. Визначення та характеристика основних типів помилок, що допускають автори при написанні наукової статті.

Тема 6. Впровадження наукових досліджень та їх ефективність у медицині.

Процес впровадження наукових досліджень та його етапи. Ефективність наукових досліджень. Основні види ефективності наукових досліджень у медицині. Оцінка ефективності досліджень.

Тема 7. Вимоги до мови та оформлення наукових праць

Функціональні стилі сучасної української літературної мови (розмовна, офіційно-ділова, публіцистична, наукова). Мовні (лексичні, граматичні, стилістичні) особливості наукового стилю. Вимоги до мови наукової роботи здобувача. Редагування наукової роботи здобувача. Прийоми викладу наукового матеріалу та його редагування. Вимоги до технічного оформлення наукової роботи (скорочення слів та словосполучень, оформлення таблиць, графіків та бібліографічного апарату).

Тема 8. Методичні засади визначення рівня науки у різних країнах світу та в Україні.

Рівень розвитку національних систем «науки та техніки» став на рубежі століть одним з основних факторів, що надають величезний вплив на соціальний та економічний розвиток країн світу, їх роль і місце в системі світового господарства. У зв'язку з цим вивчення національних науково-технічних систем країн світу, досягнутого рівня їх розвитку в часі та просторі є одним із важливих завдань наукового дослідження. Якісна різниця в рівні розвитку науки в окремих країнах світу зумовлена, у свою чергу, особливостями історичного, політичного та соціально-

економічного розвитку, а також залежить від територіальних, культурно-етнічних факторів, що склалися.

Тема 9. Статистичні методи, які використовуються для оцінки одержаних результатів наукових досліджень.

Вибіркове спостереження як джерело статистичної інформації. Оцінка вірогідності різниці: t-критерій Ст'юдента, методика розрахунку, його оцінка. Особливості використання на малих вибірках. Таблиця Ст'юдента. Перевірка статистичної гіпотези для незалежних вибірок. Аналіз якісних ознак. Таблиці спряженості. Критерій Хі-квадрат, його оцінка та практичне застосування.

Тема 10. Структура та оформлення реферату, дипломної роботи.

Визначення понять «реферат», «дипломна робота». Структура навчально-наукової роботи. Написання тексту наукової роботи. Методи обробки змісту наукових текстів. Понятійно-термінологічне забезпечення дослідження. Оформлення результатів наукової роботи. Порядок формування тексту.

Тема 11. Дизайн наукових досліджень.

Сучасне поняття про епідеміологію. Класифікація епідеміологічних досліджень. Порівняльна характеристика різних видів дослідження, оцінка ступеню доказовості їх результатів. Ретроспективні та проспективні дослідження. Емпіричні дослідження (описові та аналітичні). Описова епідеміологія: опис окремого випадку та серії випадків. Аналітичні епідеміологічні дослідження. Когортні дослідження та дослідження випадок-контроль. Дизайн епідеміологічних і клінічних досліджень. Етика проведення досліджень. Види дизайну. Види контролю. Сліпота дослідження. Необхідний розмір вибірки. Вибір об'єкту та одиниць дослідження. Критерії включення та виключення. Поняття рандомізації та стратифікації. Методика проведення епідеміологічних досліджень (випадок-контроль, когортні, рандомізовані клінічні дослідження) та методика оцінки їх результатів.

Тема 12. Критерії оцінки якості дослідження та його правове забезпечення.

Критерії якості дослідження. Права та обов'язки наукового керівника. Рецензування науково-дослідних робіт. Доповідь про роботу. Складання тез доповіді. Підготовка наукових матеріалів до опублікування у пресі.

Тема 13. Документальні джерела. Організація довідково-інформаційної діяльності.

Документальні джерела інформації. Інформаційно-пошукові системи: визначення, історія розвитку.

Тема 14. Основи наукової етики та організації праці.

Етичні засади наукової діяльності. Основи організації наукової праці. Плагіат та антиплагіат.

Тема 15. Розробка інноваційного проекту.

Головною складовою інтегрального результату інноваційної діяльності українського медичного університету є результати науково-дослідної, інноваційної діяльності. Організація та проведення конкурсів здійснює створена замовником конкурсна комісія з організації та проведення конкурсів на виконання НДР.

4. Структура навчальної дисципліни:

№	Назва теми	Кількість годин		
		Всього	ПЗ	СРС
1	Наука та її роль у суспільстві.	6	2	4
2	Науково інформаційний пошук, накопичення, обробка. Планування науково-дослідницької роботи.	6	2	4
3	Наукове дослідження та його етапи. Загальні вимоги до науково-дослідницької роботи.	6	2	4
4	Методика наукового дослідження	6	2	4
5	Основи підготовки наукових публікацій	6	2	4
6	Впровадження наукових досліджень та їх ефективність у медицині	6	2	4
7	Вимоги до мови та оформлення робіт здобувачів.	6	2	4

8	Методичні засади визначення рівня науки в різних країнах світу та в Україні.	6	2	4
9	Статистичні методи, які використовуються для обробки наукових результатів. (середнє арифметичне, коефіцієнт Стюдента)	6	2	4
10	Структура та оформлення реферату, дипломної роботи.	6	2	4
11	Дизайн наукових досліджень.	6	2	4
12	Критерії оцінки якості дослідження та його правове забезпечення.	6	2	4
13	Документальні джерела. Організація довідково-інформаційної діяльності.	6	2	4
14	Основи наукової етики та організація праці.	6	2	4
15	Розробка інноваційного проекту.	6	2	4
Усього годин за розділ		90	30	60

5. Теми лекційних / семінарських / практичних / лабораторних занять

5.1. Теми лекційних занять

Лекційні заняття не передбачені.

5.2. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

5.3. Теми практичних занять

№ з.п.	ТЕМА	Кількість годин
1	Наука та її роль у суспільстві.	2
2	Науково інформаційний пошук, накопичення, обробка. Планування науково-дослідницької роботи.	2
3	Наукове дослідження та його етапи. Загальні вимоги до науково-дослідницької роботи.	2
4	Методика наукового дослідження	2
5	Основи підготовки наукових публікацій	2
6	Впровадження наукових досліджень та їх ефективність у медицині	2
7	Вимоги до мови та оформлення робіт здобувачів.	2
8	Методичні засади визначення рівня науки в різних країнах світу та в Україні.	2
9	Статистичні методи, які використовуються для обробки наукових	2
10	Структура та оформлення реферату, дипломної роботи.	2
11	Дизайн наукових досліджень.	2
12	Критерії оцінки якості дослідження та його правове забезпечення.	2
13	Документальні джерела. Організація довідково-інформаційної діяльності.	2
14	Основи наукової етики та організація праці.	2
15	Розробка інноваційного проекту.	2
Всього		30

5.4. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

№	ТЕМА	Години
1	Наука та її роль у суспільстві.	4
2	Науково інформаційний пошук, накопичення, обробка. Планування науково-дослідницької роботи.	4
3	Наукове дослідження та його етапи. Загальні вимоги до науково-дослідницької роботи.	4
4	Методика наукового дослідження	4
5	Основи підготовки наукових публікацій	4
6	Впровадження наукових досліджень та їх ефективність у медицині	4
7	Вимоги до мови та оформлення робіт здобувачів.	4
8	Методичні засади визначення рівня науки в різних країнах світу та в Україні.	4
9	Статистичні методи, які використовуються для обробки наукових результатів. (середнє арифметичне, коефіцієнт Стюдента)	4
10	Структура та оформлення реферату, дипломної роботи.	4
11	Дизайн наукових досліджень.	4
12	Критерії оцінки якості дослідження та його правове забезпечення.	4
13	Документальні джерела. Організація довідково-інформаційної діяльності.	4
14	Основи наукової етики та організація праці.	4
15	Розробка інноваційного проекту.	4
Всього		60

7. Методи навчання

Практичні заняття: бесіда, вирішення ситуаційних задач, відпрацювання навичок роботи з медичною документацією.

Самостійна робота: самостійна робота з підручником, самостійна робота з банком тестових завдань Крок-2, самостійне вирішення ситуаційних завдань

8. Форми контролю та методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль: усне опитування, тестування, оцінювання виконання практичних навичок, розв'язання ситуаційних завдань, оцінювання активності на занятті.

Підсумковий контроль: залік.

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:

- Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:
 - методи: опитування, вирішення ситуаційної задачі;
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
- Оцінка практичних навичок та маніпуляцій з теми заняття:
 - методи: оцінювання правильності виконання практичних навичок
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

Оцінка за одне семінарське заняття є середньоарифметичною за всіма складовими і може мати лише цілу величину (5, 4, 3, 2), яка округлюється за методом статистики.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті:

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно	Виставляється здобувачу, коли він показує глибокі, міцні та системні знання в

«5»	об'ємі навчальної програми, безпомилково відповідає на всі запитання, обґрунтовано формулює висновки, використовуючи матеріали, що виносяться на самостійну роботу здобувача, грамотно і послідовно, зі знанням методики, виконав практичну роботу; правильно застосовуючи наукові терміни та поняття.
Добре «4»	Здобувач розкриває основний зміст навчального матеріалу; дає неповні визначення понять; допускає неточності при використанні наукових термінів, нечітко формулює висновки, виконав практичну роботу, але допустив незначні помилки під час проведення дослідження.
Задовільно «3»	Здобувач відтворює основний навчальний матеріал, але при його викладенні допускає суттєві помилки, наводить прості приклади, визначення понять недостатні, характеризує загальні питання соціальної медицини.
Незадовільно «2»	Здобувач фрагментарно розкриває зміст навчального матеріалу, допускає грубі помилки у визначенні понять та при використанні термінології, не виконав практичну роботу.

Залік виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав та захистив індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

Залік здійснюється на останньому занятті до початку екзаменаційної сесії (при стрічковій системі навчання). Оцінка за залік є середньоарифметичною за всіма складовими за традиційною чотирибальною шкалою і має величину, яка округлюється за методом статистики до 2 (двох) знаків після коми.

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Отриманий середній бал за навчальну дисципліну для здобувачів, які успішно опанували робочу програму навчальної дисципліни, конвертується з традиційної чотирибальної шкали у бали за 200-бальною шкалою, як наведено у таблиці:

Таблиця конвертації традиційної оцінки у багатобальну шкалу

Традиційна чотирибальна шкала	Багатобальна 200-бальна шкала
Відмінно («5»)	185 – 200
Добре («4»)	151 – 184
Задовільно («3»)	120 – 150
Незадовільно («2»)	Нижче 120

Багатобальна шкала (200-бальна шкала) характеризує фактичну успішність кожного здобувача із засвоєння освітньої компоненти. Конвертація традиційної оцінки (середній бал за навчальну дисципліну) в 200-бальну виконується інформаційно-технічним відділом Університету.

Відповідно до отриманих балів за 200-бальною шкалою, досягнення здобувачів оцінюються за рейтинговою шкалою ECTS. Подальше ранжування за рейтинговою шкалою ECTS дозволяє оцінити досягнення здобувачів з освітньої компоненти, які навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів.

Шкала ECTS є відносно-порівняльною рейтинговою, яка встановлює належність здобувача до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників (факультет, спеціальність). Оцінка «А» за шкалою ECTS не може дорівнювати оцінці «відмінно», а оцінка «В» – оцінці «добре» тощо. При конвертації з багатобальної шкали межі оцінок «А», «В», «С», «D», «E» за шкалою ECTS не співпадають з межами оцінок «5», «4», «3» за традиційною шкалою. Здобувачі, які одержали оцінки «FX» та «F» («2») не вносяться до списку здобувачів, що ранжуються. Оцінка «FX» виставляється здобувачам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований підсумковий контроль. Оцінка «F» виставляється здобувачам,

які відвідали усі заняття з дисципліни, але не набрали середнього балу (3,00) за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового контролю.

Здобувачі, які навчаються на одному курсі (однієї спеціальності), на підставі кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Конвертація традиційної оцінки з дисципліни та суми балів за шкалою ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% здобувачів
B	Наступні 25% здобувачів
C	Наступні 30% здобувачів
D	Наступні 25% здобувачів
E	Наступні 10% здобувачів

10. Методичне забезпечення:

- Робоча програма навчальної дисципліни
- Силабус навчальної дисципліни
- Мультимедійні презентації
- Ситуаційні клінічні завдання
- Методичні розробки до практичних занять

11. Питання для підсумкового контролю:

1. Визначення науки, мета та завдання науки. Роль та значення науки в державній науково-технічній політиці.
2. Природно-наукове пізнання світу. Критика та боротьба думок у науці.
3. Класифікація наук. Основні закономірності розвитку науки.
4. Структура наукового знання, критерії науковості знання. Класифікація наукових знань. Поняття про методах науки. Теоретичні, емпіричні, загальні способи.
5. Основні компоненти теоретичного знання. Структура емпіричного рівня дослідження.
6. Методологія наукового дослідження, класифікація типів дослідження. Методичні принципи дослідження. Основний поняттєвий апарат наукового дослідження.
7. Етапи дослідження соціально-економічних процесів. Методи наукових досліджень.
8. Логічна схема наукового дослідження. Структура та методика підготовки наукових досліджень.
9. Науково-методичні видання.
10. Статистична методологія: визначення, характеристика, можливості.
11. Статистичні методи аналізу. Завдання статистичного аналізу експериментальних даних.
12. Основні показники описової (варіаційної) статистики.
13. Комп'ютерні пакети аналізу результатів дослідження.
14. Методи збору соціальної інформації. Значення соціологічних досліджень для покращення якості медичної допомоги.
15. Соціологічні методи: спостереження, опитування, експертні оцінки.
16. Соціометричні методи. Опрацювання медико-соціологічної інформації.
17. Моделювання як метод аналізу реальної дійсності та формування перспектив розвитку.
18. Формалізовані та неформалізовані моделі. Значення моделювання у розвиток охорони здоров'я.
19. Значення наукових досліджень про розвиток медицини та охорони здоров'я.
20. Досягнення науки у різних галузях медицини та можливі перспективи.
21. Вимоги до культури, етики та майстерності наукового дослідника.
22. Вимоги до виконання наукової роботи. Вимоги щодо оформлення наукової роботи.

12. Рекомендована література

Основна:

1. Кравчун П. Г., Бабаджан В. Д., Мясоєдов В. В. [Текст]: Підручник для здобувачів вищих навчальних закладів / Харків, ХНМУ, 2020. – 236 с. .
2. Dikusar A.I., Kuzhba R. Comparative analysis of the relationship between science and socio-economic development of society in the EU and CIS countries. *Science and Science of Science*. 2015. (2): 51.
3. Петрушина Т., Соболева Н., Чепурко Г. Громадська думка щодо ролі науки в українському суспільстві. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2016. № 2. С. 81—101.
4. Петрушина Т. Сприйняття вітчизняної науки і науковців у суспільній свідомості. *Вісник НАН України*. 2015. № 2. С. 29—36.
5. Petrushina T.O. Perception of domestic science and scientists in the public mind. *Visn. Nac. Akad. Nauk Ukr*. 2015. (2):29.

Додаткова:

1. Сидоренко В. К. Основи наукових досліджень [Текст] / В. К. Сидоренко. – К.: 2000. – РНКЦ «ДІНІТ», 2000. – 259 с.
2. McEnery T. *Corpus Linguistics* / Tony McEnery, Andrew Wilson. – Edinburgh: Edinburgh University Press, 1996. (<http://www.lancs.ac.uk/fss/courses/ling/corpus/>).
3. Bourdieu P. *Science of Science and Reflexivity*. (University of Chicago Press, 2004).
4. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень [Текст]: Навчальний посібник / В. В. Ковальчук, Л. М. Моїсєєв. – 3-е вид., перероб. і допов. – К.: ВД «Професіонал», 2005. – 240 с.
5. Коровайченко Ю. М. Alma mater, або як стати справжнім здобувачом [Текст: (інформація для абітурієнтів, здобувачів, батьків, викладачів) / Ю. М. Коровайченко. – К.: «ВМУРол», 2003. – 115 с. – (Путівник в країну «Здобувачтво»).
6. П'ятницька Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі [Текст]: Навч. посібник / І. П'ятницька Позднякова. – К.: [б.в.], 2003. – 116 с.

13. Електронні інформаційні ресурси

- Всесвітня організація охорони здоров'я www.who.int
- Кохрейнівський центр доказової медицини www.cebm.net
- Кохрейнівська бібліотека www.cochrane.org
- Національна медична бібліотека США - MEDLINE www.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed
- Канадський центр доказів в охороні здоров'я www.cche.net
- Центр контролю та профілактики захворювань www.cdc.gov
- Центр громадського здоров'я МОЗ України www.phc.org.ua
- Українська база медико-статистичної інформації «Здоров'я для всіх»: <http://medstat.gov.ua/ukr/news.html?id=203>
- Журнал British Medical Journal www.bmj.com
- Журнал Evidence-Based Medicine www.evidence-basedmedicine.com